

WYROK

W I M I E N I U

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 kwietnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu w XVII Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Jarosław Komorowski

Protokolant: apl. radc. Judyta Pawłowska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Anny Oszwałdowskiej - Kocur

po rozpoznaniu w dniu 16 kwietnia 2015 roku

sprawy **P. R.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 178a § 1 k.k.

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 4 lutego 2015 roku, sygn. akt VI K 1168/14

1. utrzymuje zaskarżony wyrok w mocy, uznając apelację obrońcy oskarżonego za oczywiście bezzasadną,
2. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty procesu za postępowanie odwoławcze w kwocie 20 (dwadzieścia) złotych oraz wymierza mu opłatę za II instancję w kwocie 150 (sto pięćdziesiąt) złotych.

SSO Jarosław Komorowski

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 lutego 2015 roku Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu w sprawie o sygn. akt VI K 1168/14:

I. oskarżonego P. R. uznał za winnego tego, że w dniu 10.09.2014 r. w P. gm. S. przy ul. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości 0,27 mg/l alkoholu etylowego w wydychanym powietrzu, badanie urządzeniem alkosensor IV CM, prowadził w ruchu lądowym samochód osobowy marki V. (...) o nr rej. (...), tj. przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. i za to na podstawie art. 178a § 1 k.k. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 30 zł każda,

II. na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 1 roku,

III. na podstawie art. 63 § 2 k.k. na poczet orzeczonego zakazu zaliczył okres zatrzymania prawa jazdy od 10.09. 2014 r.,

IV. na podstawie art. 627 k.p.k. i art. 1, art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23.06.1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983r. Nr 49, poz. 223 ze zm.) zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania w kwocie 170 zł i opłatę w kwocie 150 zł.

Od powyższego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego P. R. wskazując, że zaskarża go w części, tj. pkt. I - w zakresie sprawstwa i winy oskarżonego oraz przyjętej kwalifikacji prawnej czynu oraz pkt. II - co do wymiaru środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych.

Zaskarżonemu wyrokowi apelujący zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych, przyjęty za podstawę rozstrzygnięcia, mający istotny wpływ na jego treść, polegający na niesłusznym uznaniu, że oskarżony w chwili kiedy kierował pojazdem znajdował się w stanie nietrzeźwości, a nie po użyciu alkoholu pomimo istniejącej w sprawie wątpliwości, dotyczącej rzeczywistego stężenia alkoholu w wydychanym przez niego powietrzu, co winno skutkować uznaniem sprawstwa i winy oskarżonego za wykroczenie z art. 87 § 1 kodeksu wykroczeń, a nie występku z art. 178a § 1 kodeksu karnego,

2. obrazę przepisów postępowania karnego, mającą istotny wpływ na treść orzeczenia, polegającą na naruszeniu:

a) art. 5 § 2 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k., poprzez rozstrzygnięcie istotnej w sprawie wątpliwości, dotyczącej stanu trzeźwości P. R. w chwili prowadzenia przez niego pojazdu, na niekorzyść oskarżonego, przy jednoczesnym pominięciu wskazań wiedzy, płynących z wytycznych Instytutu Ekspertyz Sądowych im. Prof. Jana Sehna w Krakowie, zalecających uwzględnienie, przy badaniach stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu, urządzeniem marki Alco - sensor IV (takiego użyto w przedmiotowej sprawie) błędu pomiarowego, wynoszącego 0,03 mg/l, która to konieczność wynika z faktu wielokrotnej kalibracji tego przyrządu, a które to naruszenie miało znaczący wpływ na przyjętą kwalifikację prawną czynu,

b) art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., poprzez nie wskazanie w uzasadnieniu wyroku, motywów dla których Sąd odmówił uwzględnienia argumentacji obrony, nakazującej korygowanie wskazań pomiarowych urządzenia Alco - sensor IV, o błąd pomiarowy wynoszący 0,03mg/l, zalecanego przez Instytut Ekspertyz Sądowych im. Prof. Jana Sehna w Krakowie, co uniemożliwia prawidłową ocenę rozumowania Sądu w zakresie przyjętego stanu „trzeźwości” oskarżonego w chwili prowadzenia pojazdu a w konsekwencji wyklucza analizę zastosowanej subsumpcji prawa,

3. rażąco niewspółmierność kary, przejawiająca się w zastosowaniu wobec oskarżonego zbyt surowego środka karnego w postaci orzeczenia zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 1 roku, co oczywiście byłoby uzasadnione w przypadku przyjęcia sprawstwa występku z art. 178a § 1 kodeksu karnego, jednakże co nie powinno się ostać w przypadku dokonania subsumpcji prawa z art. 87 § 1 kodeksu wykroczeń.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w części, tj. w pkt. I, poprzez uznanie oskarżonego za winnego popełnienia wykroczenia z art. 87 § 1 kodeksu wykroczeń i wymierzenie mu za ten czyn kary grzywny w wysokości 50 stawek dziennych, po 30 złotych każda,

2. zmianę zaskarżonego wyroku w części, tj. w pkt. II, poprzez orzeczenie wobec oskarżonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 10 miesięcy,

ewentualnie o:

3. uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, z pozostawieniem temu Sądowi pod rozstrzygnięcie kwestii kosztów procesu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego okazała się bezzasadna i to w stopniu oczywistym.

W tym miejscu przypomnieć należy, że apelacja jest oczywiście bezzasadna, w rozumieniu art. 457 § 2 k.p.k., jeśli bez konieczności dogłębnej analizy podniesionych w niej zarzutów jest oczywiste, że wskazane w niej argumenty nie są trafne. W przypadku podniesienia zarzutów obrazę przepisów postępowania (art. 438 pkt 2 k.p.k.) albo błędu w ustaleniach faktycznych (art. 438 pkt 3 k.p.k.) nie jest wykluczone przyjęcie, że apelacja jest oczywiście bezzasadna pomimo stwierdzenia, że do zarzucanych uchybień doszło, lecz oczywiste jest, że nie mogły one wyrzucić jakiegokolwiek wpływu na treść orzeczenia (zob. m.in.: P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek, Kodeks postępowania

karnego, Tom II, Komentarz do artykułów 297-467, Warszawa 2007, s. 786, postanowienie SN z dnia 22 października 2008 r., V KK 98/08, Lex nr 468660, postanowienie SN z dnia 27 września 2006 r., IV KK 330/06, Lex nr 325679).

Przed odwołaniem się do poszczególnych argumentów podniesionych przez skarżącego przypomnienia wymaga, iż przedmiotem kontroli instancyjnej jest analiza toku rozumowania sądu pierwszej instancji, który doprowadził go do przekonania o winie bądź niewinności oskarżonego. Skoro skarżący je podważa, to konieczne jest bądź to wykazanie słuszności podniesionych przez niego argumentów, bądź też wykazanie sądowi a quo, że nie ma racji i dlatego. Uczynić to można tylko przez konkretną argumentację, z przywołaniem – w zależności od zaistniałej sytuacji – określonych dowodów przeprowadzonych w danej sprawie, poglądów prawnych albo argumentów powołujących się na racje natury logicznej (por. m.in.: wyrok SN z dnia 1 marca 2007 roku, WA 8/07, Lex nr 446355, wyrok SN z dnia 3 kwietnia 2007 roku, II KK 81/06, Lex nr 448000).

Kwestionując słuszność wydanego wyroku obrona nie podała w wątpliwość faktu, że oskarżony P. R. w godzinach porannych w dniu 10 września 2014 roku w P. przy ul. (...), prowadził w ruchu lądowym samochód osobowy marki V. (...) o nr rej. (...). Nie zanegowała również tego, że dzień wcześniej P. R. spożywał alkohol, który przed rozpoczęciem przez oskarżonego jazdy nie uległ w całości metabolizmowi, co wykazało badanie urządzeniem alko-sensor IV CM, przeprowadzone po raz pierwszy o godzinie 7:21. Zdaniem obrońcy, w okolicznościach niniejszej sprawy nie było jednak podstaw aby uznać, że zachowanie, będące przedmiotem karnoprawnej oceny Sądu Rejonowego, stanowi przestępstwo i to pomimo, że pierwszy i drugi pomiar zawartości alkoholu w wydychanym przez oskarżonego powietrzu wskazał 0,27 mg/l alkoholu. Ustalenie takiego stężenia alkoholu jest w ocenie apelującego efektem nieuprawnionego rozstrzygnięcia na niekorzyść oskarżonego wątpliwości wynikających z błędu pomiarowego zastosowanego urządzenia, który wynosi 0,03 mg/l i który winien być uwzględniony przy ustalaniu wyniku badania. Ze stanowiskiem obrony nie sposób się jednak zgodzić.

Analiza zgromadzonych w sprawie materiałów argumentów podniesionych przez obronę pozwala stwierdzić, że w niniejszej sprawie nie ujawniły się jakiegokolwiek okoliczności podważające wynik zarejestrowanego w pierwszych dwóch próbach pomiaru urządzeniem Alco -sensor. Nie było też podstaw do korygowania wyniku w oparciu o zalecenia Instytutu Ekspertyz Sądowych im. Prof. Jana Sehna w Krakowie. Już od wielu lat nie obowiązują dotyczące tej kwestii wytyczne nr 3193 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 lipca 1993 roku w sprawie realizacji zasad przeprowadzania badań na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu za pomocą urządzeń elektronicznych do badania stanu nietrzeźwości. Odejmovania jakiegokolwiek błędu pomiarowego od wyniku wykazanego przez urządzenie elektroniczne nie przewidują też „Zasady przeprowadzania pomiarów stężenia alkoholu oraz opiniowania w sprawach trzeźwości” zatwierdzone w dniu 26 listopada 2004 roku przez Zarząd Główny (...) Towarzystwa (...). Aktualnie obowiązujące zarządzenie nr 496 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 maja 2004 roku w sprawie badań na zawartość w organizmie alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu (Dz.Urz. KGP2004.9.40) nie zawiera żadnego postanowienia dotyczącego błędu badań dokonanych urządzeniem elektronicznym, a w § 6 ust. 2 nakazuje wynik każdego pomiaru wskazywany przez urządzenie elektroniczne wpisać do protokołu z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku, z zaznaczeniem wyraźnie typu użytego urządzenia i jednostkę pomiarową, w jakiej jest wyskalowane. Z zawartego na karcie 2 akt protokołu z przebiegu badań stanu trzeźwości P. R. wynika, że przedmiotowe dane zostały precyzyjnie odnotowane, w tym rodzaj urządzenia, którym przeprowadzono badanie. Prawidłowość funkcjonowania i zdatność do użytkowania zastosowanego urządzenia Alco -sensor IV potwierdza aktualne świadectwo wzorcowania. Wzorcowaniem są czynności ustalające relację między wartościami wielkości mierzonej wskazanymi przez przyrząd pomiarowy a odpowiednimi wartościami wielkości fizycznych, realizowanymi przez wzorzec jednostki miary (art. 4 pkt 14 ustawy o miarach). W świadectwie wzorcowania podaje się wyniki wzorcowania wraz z niepewnościami, a także informację o zachowaniu spójności pomiarowej i zastosowanych wzorcach. Podane w świadectwie wzorcowania dokładne wyniki wzorcowania wraz z niepewnością pomiaru pozwalają na wyznaczenie błędu konkretnego egzemplarza analizatora. Jest to bardzo istotne, szczególnie jeśli wynik pomiaru wynosi dokładnie tyle, ile stanowią granice określające „stan po spożyciu alkoholu” i „stan nietrzeźwości”, czyli 0,25 mg/l.

Uzyskany w niniejszej sprawie wynik badania oskarżonego jest zbliżony do wartości odgraniczającej stan nietrzeźwości od stanu po spożyciu alkoholu i wynosi 0,27 mg/l. Ze świadectwa wzorcowania, zawartego na k. 3 akt wynika, że niepewność pomiaru została określona zgodnie z dokumentem EA – 4/02. Przy wartości odniesienia 0,25 mg/l średnie wskazanie analizatora wydechu wyniosło 0,24 mg/l. Uwzględniając poprawkę 0,01 mg/l, niepewność pomiaru wynosi 0,01 mg/l. Jako, że uśredniony wynik z kilku pomiarów podany w tabeli umieszczonej na świadectwie wzorcowania nie wskazuje na możliwość zaistnienia błędu pomiarowego mogącego mieć wpływ na prawidłowość określenia stanu oskarżonego w momencie badania, brak jest podstaw do korekty uzyskanych rezultatów. W oceni Sądu Odwoławczego nie ma przy tym żadnych dowodów pozwalających na zakwestionowanie rzetelności i wiarygodności wykonanych pomiarów, jak też sprawności samego urządzenia pomiarowego. Nie istnieje więc powód podważenia uzyskanego wyniku, a w konsekwencji tego ewentualne odwołanie się do zasady określonej w art. 5 § 2 k.p.k. Rezultat pierwszych dwóch badań wykonanych o godzinie 7:21 i 7:38 w powiązaniu z podanym przez samego oskarżonego do protokołu badania trzeźwości faktem spożywania w dniu 9 września 2014 roku około godziny 22.00 wina w ilości 0,7 litra (k. 2v), czyni dywagacje w kierunku określenia innej wartości alkoholu w jego organizmie, wyłącznie hipotetycznymi i nie mającymi żadnego odzwierciedlenia w zgromadzonym materiale dowodowy.

Mając na uwadze powyższe uznać należy, że wszystkie argumenty podniesione przez obrońcę oskarżonego we wniesionym środku zaskarżenia okazały się całkowicie chybione. Zgromadzony w sprawie i prawidłowo oceniony materiał dowodowy pozwolił bowiem ponad wszelką wątpliwość stwierdzić, że oskarżony w dniu 10 września 2014 roku w P., znajdując się w stanie nietrzeźwości 0,27 mg/l alkoholu etylowego w wydychanym powietrzu, prowadził w ruchu lądowym samochód osobowy marki V. (...) o nr rej. (...). W świetle prawidłowo poczynionych ustaleń faktycznych wątpliwości Sądu Odwoławczego nie budzi również dokonana przez Sąd Rejonowy subsumcja dokonanych ustaleń pod wskazaną w sentencji zaskarżonego wyroku normę prawnokarną, albowiem z zawartej w art. 115 § 16 k.k. definicji legalnej wynika, że stan nietrzeźwości zachodzi m.in. wówczas, gdy zawartość alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza przekracza 0,25 mg albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość. Wobec tego wnioszek o zakwalifikowanie zachowania oskarżonego jako wykroczenia z art. 87 § 1 k.w. nie mógł zostać uwzględniony.

Odnosząc się natomiast do wymiaru kary orzeczonej wobec P. R. stwierdzić należy, że wymierzona kara jednostkowa 50 stawek dziennych grzywny po 30 zł każda stawka połączona z zakazem prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 1 roku jest słuszna i sprawiedliwa, i niewątpliwie uwzględnia wszystkie dyrektywy wymiaru kary, a w szczególności stopień społecznej szkodliwości czynu popełnionego przez oskarżonego oraz dyrektywę prewencji indywidualnej. Podkreślenia wymaga, że orzekając karę we wskazanym powyżej wymiarze Sąd Rejonowy miał na względzie okoliczności popełnienia przez oskarżonego przestępstwa, w tym niewielkie stężenie alkoholu w wydychanym powietrzu a także jego wcześniejszą niekaralność czy ustabilizowany sposób życia. Ze względu na te okoliczności Sąd Rejonowy słusznie uznał, że do odniesienia celów kary wobec oskarżonego będzie wystarczająca kara najłagodniejsza rodzajowo, tj. kara grzywny i to w wymiarze zaledwie 50 stawek dziennych. Wprawdzie w uzasadnieniu kwestionowanego wyroku zabrakło choćby wzmianki w przedmiocie sposobu ustalenia wysokości jednej stawki dziennej grzywny, wyznaczonej przez Sąd na kwotę 30 zł, jednakże niewątpliwie uwzględnia ona sytuację finansową oskarżonego, w tym uzyskiwane przez niego dochody.

Sprawiedliwe i celowe jest także orzeczenie wobec oskarżonego P. R. środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 1 roku. Środek karny we wskazanej wyżej postaci został orzeczonej przez Sąd Rejonowy w oparciu o dyspozycję art. 42 § 2 k.k. Wymieniona regulacja ma charakter obligatoryjny, co oznacza, że konieczność jej zastosowania nie została pozostawiona uznaniu Sądu. Rzeczą Sądu meriti było natomiast rozstrzygnięcie o okresie trwania tego środka, który może wynosić od roku do lat 10 i to z uwzględnieniem okoliczności przypisanego oskarżonemu przestępstwa oraz bezpieczeństwa innych uczestników ruchu drogowego. Analizowany środek karny pełni bowiem przede wszystkim funkcję prewencyjną, bowiem ma zagwarantować oskarżonemu i innym użytkownikom dróg i chodników odpowiedni stopień bezpieczeństwa poprzez eliminację z ruchu kierowcy, który lekceważy podstawowe zasady bezpieczeństwa. Dodatkowo pełni on również funkcję represyjną, gdyż ograniczeniu ulega mobilność oskarżonego oraz winien odnieść skutek wychowawczy, polegający na motywowaniu oskarżonego do przestrzegania norm prawnych. Z uwagi na okoliczności popełnionego przez oskarżonego przestępstwa oraz szczerą

skrucę wyrażoną w toku niniejszego procesu, zasadnym było orzeczenie wobec oskarżonego środka karnego w minimalnym wymiarze, wynoszącym jeden rok. W tym stanie rzeczy zarzut rażącej surowości orzeczonego zakazu nie mógł odnieść oczekiwanego przez obronę skutku.

Mając na uwadze powyższe uznać trzeba, że Sąd Rejonowy nie tylko prawidłowo ustalił stan faktyczny, który trafnie podciągnął pod normę wyrażoną w art. 178a § 1 k.k., ale również orzekł o odpowiedzialności karnej sprawcy, kierując się zasadą trafnej reakcji karnej. W konsekwencji, wobec niezasadności wszystkich podniesionych przez obronę oskarżonego zarzutów, należało wyrok Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu utrzymać w mocy, jak orzeczono w punkcie 1. wyroku.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie 2. wyroku, obciążając nimi oskarżonego P. R.. Na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. Sąd Okręgowy zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania odwoławczego w kwocie 20 zł (ryczałt za doręczenia), a na podstawie art. 1, art. 3 ust. 1 i art. 8 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity - Dz.U.83.49.223 ze zm.) wymierzył mu opłatę za II instancję w kwocie 150 zł.

SSO Jarosław Komorowski